

Dialogisuudesta

Kertausta edellisestä kerrasta

Jukka Harmainen 27.5.2016

Dialogisuutta voi tarkastella

- Asiakas – työntekijäsuhteessa
- Moniammatillisessa yhteistyössä
- Palvelujärjestelmän ja potilaiden rajapinnalla
 - Ohjautuuko palvelutapahtuma järjestelmän ja työmenetelmien rakenteista (institutionaalinen ohjautuminen) vai yhteistyösuhteessa potilaan (ja omaisten) tarpeiden ja kielen pohjalta (dialoginen ohjautuminen, asiakaslähtöisyys)

Dialogisuuden ydin

- Dialogissa on kyse molemminpuolisesta oppimistapahtumasta, jossa ideat ja toiminta syntyvät molempien osapuolten tuottamista (oivaltamista) aineksista ao. tilanteessa.
- Dialogisuus edellyttää kykyä jaettuun/ yhteistoiminnalliseen asiantuntijuuteen
- Työntekijää auttaa ei-tietämisen asenne; tunnistaa omat merkityksenantonsa, mutta muistaa kysyä mitä ao. asiat tälle potilaalle tarkoittavat

DIALOGISUUDESTA jatkoa..

- Dialogin aikaansaaminen edellyttää kykyä reflektoida asiakkaan toimintaa ja samaan aikaan myös omaa toimintaa (itsereflektio) ja pitää nämä kaksi erillään toisistaan.
- Potilasta ei nähdä hoidon ja tekniikoiden kohteena vaan **yhteistyökumppanina**, jonka kanssa ”luodaan todellisuutta”. Toiminta- tai puhettavalla, millä todellisuutta rakennetaan on suuri merkitys ratkaistavien ongelmien suhteen (vrt. ”työntekijän neljä kysymystä”)

MIHIN VOIMME VAIKUTTAA?

- 70-80- luvulla ajateltiin, että elolliset systeemit ovat luonteeltaan avoimia; niihin voi vaikuttaa ulkopuolelta (oikea diagnoosi, oikea interventio)
- 80-luvun lopulla H. Maturana ja F. Varela kuitenkin osoittivat että elävät systeemit ovat suljettuja – ne toimivat oman rakenteensa ehdoilla, eikä niitä voi muuttaa ulkoapäin. Systeemeillä kuitenkin kyky adaptoitua ja olla vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa (vrt. Nykyinen neurotieteellinen tutkimus esim. tietoisuudesta).
- Autonomia ja autopoieettisuus

Dialogisuutta edistävät

- Hidastaminen – hyvä kuuntelu
- Osapuolten agendojen tunnistaminen ja rinnakkain asettaminen
- Reflektiivisyyttä potilastyössä aktivoivat tekniikat (eri kysymystyyppien käyttö, ongelma- ja voimavaranäkökulmien vuorottelu, arvostava haastattelu, vaihtoehtojen tutkiminen, metaforisten kuvien/piirrosten käyttö, läpinäkyvyys eli transparenttius keskustelussa jne)
- Dialogisuus enemmän kuitenkin **asenne** kuin tekniikka